

Sajtótájékoztató

Határon átnyúló ingázás a Burgenland-Nyugat-Magyarország régióban A kutatás eredményei

Résztevők:

Andreas Rotpüller - ÖGB- tartományi titkár
Horváth Csaba – MASZSZ

Helyszín/időpont:

Soproni Kereskedelmi és Iparkamara
9400 Sopron, Deák tér 14.
2018. április 12. csütörtök
11.30 óra

Kiindulási helyzet

A Burgenland – Nyugat-Magyarország határtérség munkaerőpiaca a 2011 évi munkaerőpiaci nyitás óta dinamikusan fejlődik, ami a határ mindkét oldalán mutatkozó pozitív változások mellett néhány negatív hatással is bír, és a munkaerőpiaci szempontból érintett hatóságoknak kihívást jelent. Naponta 20.000 magyar munkavállaló is ingázik a határon túlra, közülük sokaknak szezonálisan változó munkahelyei vannak Magyarországon és Ausztriában, ami egyben váltakozó illetékességet is jelent a társadalombiztosítási, adózási, és egyéb, ingázókra vonatkozó szabályok tekintetében.

Ez a helyzet mind a munkavállalók, mind pedig az illetékes hatóságok számára nagy kihívást jelent. A "Fairwork" projekt célja ezért a hatóságok erősebb hálózatosítása és a közöttük folyó kommunikáció segítése.

Andreas Rotpüller, ÖGB tartományi titkár

A "Fairwork" projekt a határon túlra ingázók indítékainak, mozgatórugóinak, a jövővel kapcsolatos elképzeléseinek, és ausztriai munkakörülményeinek megismerése céljából felmérést készített körökben. Az eredmények nem csak a Burgenland – Nyugat-Magyarország régió határon túlra ingázóinak magatartásáról szolgáltatnak információt, hanem azon munkaerőpiaci kérdésekkel foglalkozó hatóságok és szervezetek szempontjából is, melyeket a fokozott ingázói jelenlét nagy kihívások elé állít.

A „Fairwork“ projekt

A „Fairwork“ projekt azért jött létre, hogy elősegítse a munkaerőpiaci szempontból érintett hatóságok közötti együttműködés intenzívebbé válását, és a határon túlra ingázók számára jobb ügyintézését tegyen lehetővé.

A „Fairwork“ projekt célja a stratégiai partnerhatóságok és -intézmények közötti intézményesített határon átnyúló együttműködési struktúrák kialakítása, miközben az az integráció hosszú távú biztosítása érdekében az ingázók helyzete és szükségletei állnak a középpontban

A „Fairwork“ Interreg VA-projekt, futamideje 2017-2019. A projektet az Európai Unió (85%) és az Osztrák Szociális Minisztérium (15%) finanszírozza. A projekt éves költségvetés 200.000 euró. A projektpartnerek az Osztrák Szakszervezeti Szövetség (ÖGB) és a Magyar Szakszervezeti Szövetség (MASZSZ).

A kutatás

A kutatás célja az ingázás aktuális helyzetének elemzése volt az osztrák-magyar határtérségben. A kutatás, melynek során a régió gazdasági és szociális adatait térképeztük föl, 2017-ben zajlott.

Az adatgyűjtés 32 kérdésből álló kérdőíves felmérés keretében folyt, 318 ingázó részvételével, akik közül 216 férfi és 112 nő volt.

Ezen túlmenően a kutatás során a munkaerőpiaci szempontból releváns magyar és burgenlandi hatóságok képviselőivel is készültek interjúk.

Az ily módon megszerzett valamennyi adat elemzésre és értékelésre került.

Az eredmények összefoglalása

A megkérdezettek 61 százaléka naponta ingázik ausztriai munkahelyére, 15 százalékuk pedig a hét négy napján. A munkahelyükre való eljutás egy irányba átlagosan 90 percet vesz igénybe.

Válaszaik alapján a megkérdezetteket nagyrészt képzettségüknek megfelelően foglalkoztatják Ausztriában. Az ingázók 37 százaléka szakmunkás végzettséggel, 35 százalékuk szakközépiskolai végzettséggel, 21 százalékuk pedig felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Munkabérük kb. kétszerezese annak, amit hasonló munkakörben Magyarországon keresni lehet. Megítélésük szerint Ausztriában a munkahelyi légkör is jobb, mint a magyarországi vállalkozásoknál.

A magyar munkavállalók a kutatás eredményei alapján az alábbi ágazatokban dolgoznak: főként az egyéb szolgáltatások (31 %) és a vendéglátóipar (29 %) területén, majd ezeket követi az építőipar (19 %) és a termelőipar (14 %).

A legtöbb megkérdezett (45 %) maximum öt éve dolgozik Ausztriában, 34 % pedig azt válaszolta, hogy 6-10 éve van kint. 71 százalékuk nyilatkozott úgy, hogy többé már nem szeretne Magyarországon dolgozni, 41 % pedig hosszabb távon is ingázni szándékozik.

„A megkérdezettek létérdekeinek középpontja Ausztriában való munkavégzésük ellenére Magyarországon található. Gyerekeiket jellemző módon magyar iskolákba küldik. Nem bíznak azonban a gazdasági helyzetben, és azt is gondolják, hogy a magyarországi életkörülmények középtávon nem érik majd el az osztrák szintet.“

Horváth Csaba, MASZSZ

A határon átnyúló ingázás tehát vélhetően közép és hosszú távon is folytatódni fog. Egyetlen lehetséges kockázati tényező a menekültválság. Amennyiben Ausztria újra bevezetné a schengeni belső határon is a folyamatos határellenőrzést, úgy az ingázó munkavállalás ellehetetlenülne.

A hatóságokkal folytatott interjúk eredményei

A munkaerő-piaci szempontból érintett hatóságokkal készített interjúkból kiderült, hogy a határ mindkét oldalán jónak ítélik a közöttük fennálló együttműködést, a jövőre nézve azonban fejlesztési javaslatokat is megfogalmaztak.

A szakértők azt is elmondták, hogy kevés információval rendelkeznek a szomszédos országokban folyó ügyintézés folyamatáról, a pontos ügymenetről, a szakértők felkészültségéről, az adott ország jogszabályaiban történő változásokról.

A hatóságok között a múltban fennállott határon átnyúló együttműködés megszakadt. Az érintettek az interjúban ezzel kapcsolatos sajnálkozásuknak adtak hangot.

Következtetések és célok

A kutatás eredményei a Burgenland – Nyugat-Magyarország határtérség helyzetét mutatják be. Kiderül belőle, hogy mely tényezők befolyásolják a határon átnyúló mobilitást. Az eredmények egyrészt betekintést nyújtanak az ingázók személyes és családi élethelyzetébe és stratégiájába, másrészt pedig az érintett hatóságoknál zajló folyamatokba.

A két régió eltérő gazdasági helyzete a jövőben is kedvez majd az ingázásnak. Ausztria gazdaságának pozitív alakulása, a munkahelykínálat és a magas bérszínvonal jelentős részben járul hozzá a magyar munkavállalók Ausztriába ingázásához.

A fentiek miatt fontos tehát, hogy a két ország munkaerőpiaci szempontból érintett hatóságai között fokozódjon az együttműködés, különös tekintettel a határ két oldalának speciális helyzetére és az ingázók szükségleteire.

Személyes tanácsadási szolgáltatások fejlesztése

- A munkavállalók és munkaadók tájékoztatása a jogi keretfeltételekről, a társadalombiztosítási és hasonló kérdésekről, kiadványok vagy online-tanácsadás útján, közérthető nyelven.
- Szakavatott személyes tanácsadás jogi kérdésekben.
- Az ingázók általános tájékozottsági szintjének növelése.
- A két ország közötti, szakmákat és a végzettségeket összehasonlító rendszer továbbfejlesztése.

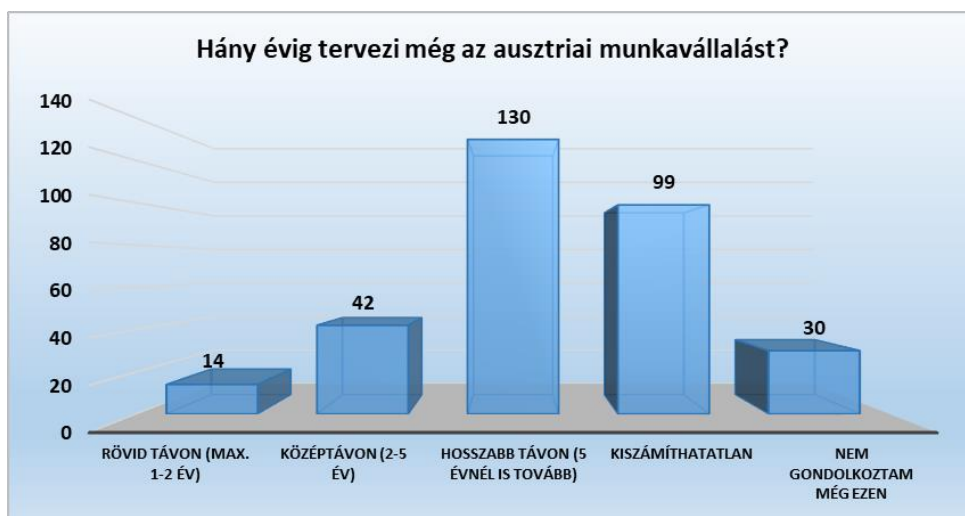
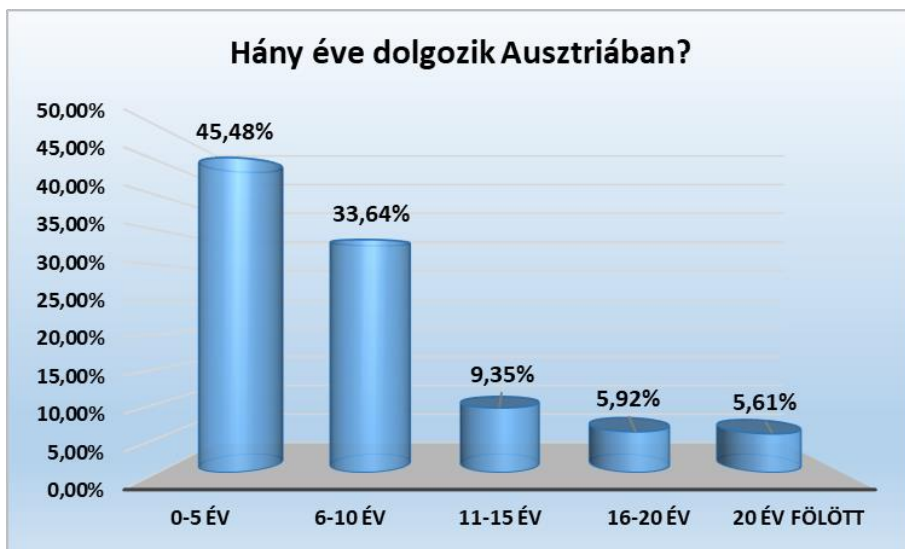
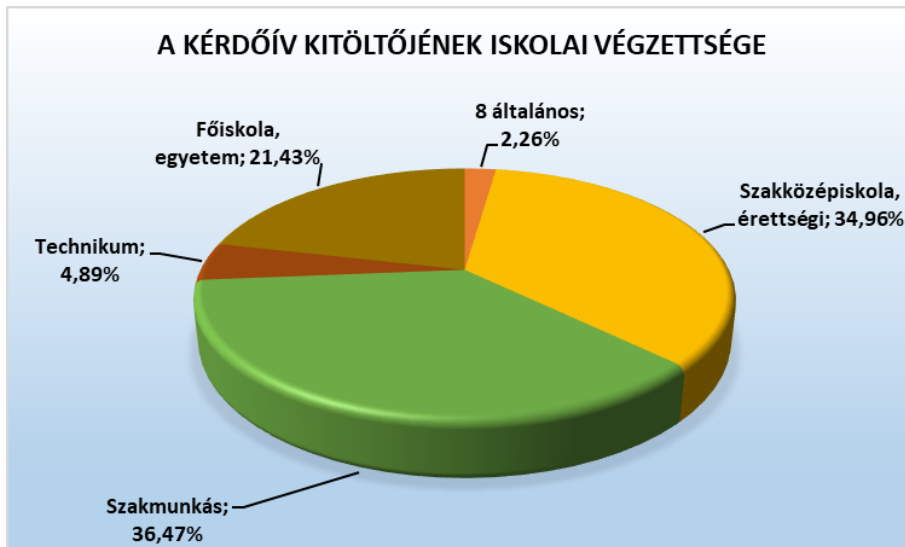
Intézményi együttműködések fejlesztése

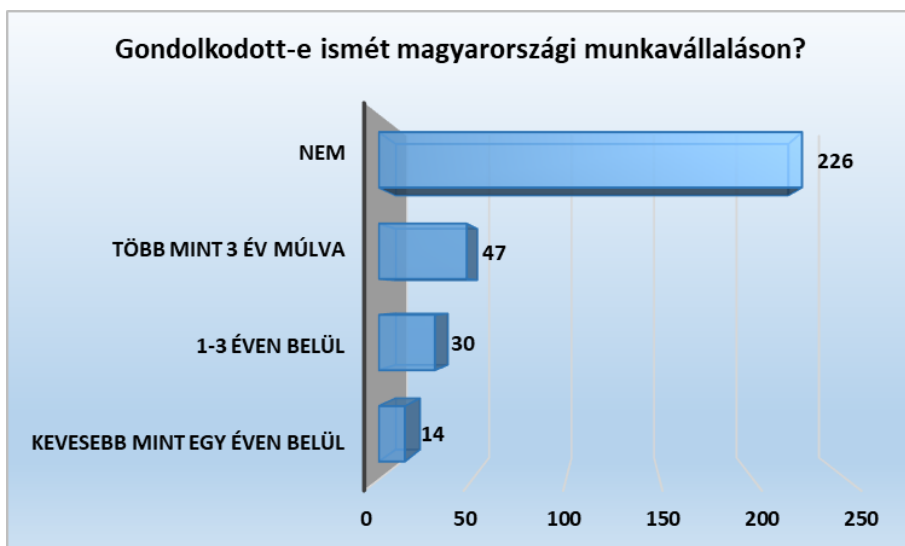
- Közös rendezvények, workshopok, továbbképzések, interkulturális tréningek, hogy mind a magyar, mind az osztrák szakemberek lehetőséget kapjanak arra, hogy megismerhessék a szomszédos ország társintézményeinek ügyintézői munkáját, ügymenetét.
- Tapasztalatcsere ösztönzése, ingázást, külföldi munkavégzést érintő egyedi hatósági ügyek, EU-s és hazai jogszabályok alkalmazásának megvitatása, közös álláspont kialakítása.
- Hálózatosodás ösztönzése osztrák és magyar munkaadói, munkavállalói érdekképviselői szervezetek, hatóságok, munkaerő-kölcsönző/közvetítő cégek, szakmai szervezetek között.
- Közös adatbázisok, ügymenet-leírások, esettanulmányok létrehozása.
- Osztrák és magyar ügyintézők szomszédos országba történő kihelyezésével az ügyintézési hatékonyságának javítása.

„A kutatásból egyértelműen kiderült, hogy nem kell feltalálnunk a spanyolviaszt, hanem elég csak – a korábbi projektek keretében – már felépített kapcsolatokat felfrissíteni, a személyes és szakmai hálózatokat újjáéleszteni.”
Andreas Rotpüller, ÖGB tartományi titkár

Melléklet

További információ:

Beate Horvath, ÖGB Burgenland, PR-felelős
+ 43 2682/770-31 vagy + 43 664/614 50 46